

Магістр 2 курсу

факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Досліджено сутність управлінських рішень, розглянуто взаємозв'язок та взаємозалежність якості та вимог щодо управлінських рішень, прийнятих у процесі функціонування підприємства. Обґрунтовано необхідність виявлення взаємозв'язку результатів управлінського рішення і вимог до нього з урахуванням специфіки підприємств.

Аннотация. Исследована суть управленческих решений, рассмотрена взаимосвязь и взаимозависимость качества и требований к управленческим решениям, принятым в процессе функционирования предприятия. Обоснована необходимость определения взаимосвязи результатов управленческого решения и требований к нему с учетом специфики предприятий.

Annotation. The essence of managerial decisions is examined, the relationship and interdependence of quality and requirements to administrative decisions in the process of enterprise functioning are discussed. The necessity of determining the inter relation between the managerial decision results and the requirements to it taking into account the specifics of the enterprises is substantiated.

Ключові слова: управлінське рішення (УР), якість УР, вимоги, вплив факторів.

В умовах соціально-економічного розвитку, що склалися в Україні, неефективне використання людських ресурсів, від діяльності яких значною мірою залежить підйом вітчизняної економіки, підвищення добробуту та якості життя громадян, призводить до зниження продуктивності праці, відсутності відповідної частки прибутку, скорочення бюджету і ВВП. Ключовим фактором успіху у вирішенні

У науковому суспільстві існує широкий спектр поглядів, що стосуються понять і категорій, притаманних процесу прийняття управлінських рішень. Більшість дослідників відстоюють думку, згідно із якою всі функції управління можуть бути реалізовані саме шляхом прийняття та впровадження численних рішень стосовно різноманітних аспектів діяльності підприємства. Роботи таких вітчизняних та закордонних вчених, як Е. Смірнов, Ю. Башкатова, Л. Трофімова, Т. Лепейко, Н. Карданська, В. Юкаєва, вміщують питання розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень і, разом із тим, слід зазначити про недостатність уваги щодо розгляду взаємозв'язку та впливу дотримання вимог до УР щодо їх якості, що й обумовило актуальність теми дослідження.

Мета статті – це виявлення взаємозв'язку та взаємозалежності якості та вимог до управлінських рішень, прийнятих у процесі функціонування підприємства.

На основі узагальнення робіт [1 – 6] пропонується таке авторське визначення поняття: управлінське рішення – це результат аналізу інформації, оцінки розроблених альтернатив і вибору оптимального варіанта ефективного розв'язання проблеми, що здійснює керівник у рамках його посадових обов'язків з метою досягнення цілей підприємства. Співставлення різноманітних точок зору фахівців стосовно визначення поняття управлінського рішення дозволяє дійти висновку, що прийняття УР – це процес вибору суб'єктом рішення (індивідуальним чи груповим) на основі формалізації проблемної ситуації, акту складання сукупності альтернатив та критеріїв їх оцінки, ефективного рішення і визначення факторів впливу на його розробку й оцінку з застосуванням методів контролю виконання та прогнозування можливих наслідків його реалізації.

На процес розробки та прийняття УР впливає безліч різноманітних факторів. До найважливіших із них належать такі [1; 3; 6]: ступінь ризику. Під цим розуміється, що завжди існує імовірність прийняття неправильного рішення, яке може несприятливо вплинути на функціонування підприємства; час, який відведений менеджером для прийняття рішення; ступінь підтримки менеджера колективом; особисті якості менеджера; політика організації. У цьому випадку враховується суб'єктивний фактор при прийнятті рішення: статус, влада, престиж, спрощеність виконання – усе це може вплинути на прийняття того чи іншого рішення.

Під якістю УР слід розуміти таку його характеристику, яка відображає його спроможність вирішити проблему, задовольнивши як вимоги зацікавлених сторін, так і реальність його виконання [7, с. 14]. Якість УР досягається за рахунок використання сучасних методів його

обґрунтування і є одним із основних факторів раціонального використання ресурсів підприємства. Якість УР забезпечується дотриманням низки вимог, до яких слід віднести такі [2; 4; 7]: наукова обґрунтованість передбачає розробку рішень з урахуванням об'єктивних закономірностей розвитку підприємства; цілеспрямованість зумовлена самим змістом управління і передбачає, що кожне УР повинно мати мету, яка чітко пов'язана зі стратегічним планом розвитку підприємства; кількісна та якісна визначеність задовольняється встановленням конкретних, виражених у кількісних показниках, результатів реалізації рішення, яке розробляється; правомірність.

Будь-яке управлінське рішення повинне впливати з правових норм та виходити з компетенції структурного підрозділу управління чи посадової особи; оптимальність зумовлює потребу у кожному конкретному випадку вибору такого варіанта рішення, який відповідав би економічному критерію ефективності діяльності підприємства; своєчасність УР означає, що вони повинні прийматися у момент виникнення проблеми, порушень, відхилень у перебігу господарських процесів; комплексність УР передбачає врахування всіх найважливіших взаємозв'язків та взаємозалежностей діяльності підприємств; гнучкість; повнота оформлення; зрозумілість рішення виконавцеві; директивність, тобто наявність розпорядчої частини, вказівки, яка перетворює рішення з наміру на управлінський акт, робить його обов'язковим до виконання.

Забезпечення якості УР та їх реальної здійсненності значною мірою залежить від вимог щодо розробки, прийняття та реалізації цих рішень у процесі функціонування підприємства. Проведене дослідження сутності УР та його якості дозволяє зробити висновок про наявність взаємозв'язку результатів управлінського рішення від дотримання вимог до нього, а виявлення його особливостей відносно кожного конкретного підприємства є основою подальших досліджень процесу прийняття та реалізації управлінських рішень.

Наук. керівн. Коюда В. О.

Література: 1. Смирнов Э. А. Разработка управленческих решений : учебник для вузов / Смирнов Э. А. – М. : Ю НИТИ -Д А Н А , 2002. – 271 с. 2. Башкатова Ю. И. Управленческие решения : учебно-методический комплекс / Башкатова Ю. И. – М. : Изд. центр ЕАОИ, 2008. – 120 с. 3. Трофимова Л. А. Управленческие решения (методы принятия и реализации) : учебн. пособ. / Л. А. Трофимова, В. В. Трофимов. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2011. – 190 с. 4. Менеджмент у структурах видавничо-поліграфічного комплексу : навч. посібн. / Т. І. Лепейко, Т. П. Близнюк, А. В. Котлик та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 352 с. 5. Карданская Н. Л. Принятие управленческого решения : учебник для

вузов / Н. Л. Карданская. – М. : ЮНИТИ, 2004. – 162 с.
6. Юкаева В. С. Управленческие решения : учебн. пособ. / Юкаева В. С. – М. : Аудит, Издательский дом "Дашков и КО", 1999. – 292 с. 7. Фатхутдинов Р. А. Управленческие решения : учебник / Р. А. Фатхутдинов. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 314 с.